

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 30. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. február 6.

Akik dolgozni akarnak.

(K. Ö.) Mi lesz azokkal a munkásokkal, akik, ha kiűt a tömegsztrájk, dolgozni akarnak?

A dolgozni akaró munkások helyzete sztrájkok idején szabályozatlan és bizonytalan. A szakszervezetek azok, melyek folyton hivatkoznak a munka jogára való nagy elvre és mégis ugyancsak a szakszervezetek azok, melyek sztrájkok idején a munkához való jog elvét semmibe sem veszik és nem engedik dolgozni azokat, kik dolgozni akarnak. Fegyverük az ipari terrorizmus, mely az ipari munkás sorát teljesen a szakszervezet parancsoló hatalmától teszi függővé. A szakszervezetek folyton sürgetik a munkás jogi helyzetének szabályozását, a törvényes szabályozást pedig megakadályozzák azzal, hogy a törvényes intézkedések helyébe odaállítják a szakszervezet parancsát.

Lélektani jelenség, hogy a tömeg ennek a parancsszónak engedelmeskedik. A munkástömeg politikai és gazdasági hatalmáról hirdett tan mély gyökeret ver a politikai és gazdasági viszonyokat nem ismerő munkás lelkében és azért a szakszervezetek vezetőinek nem is kerül nagy fáradtságba a tömeget sztrájkba kergetni. A vezetők hatalma azonban megtörik, mihelyt a gyomor jogait követeli. Ekkor aztán érvénybe lép a pártkassza és terror. Mivel azonban a pártkassza előbb szokott kiürülni, mint ahogy a terror végződnék, marad utolsó fegyvernek a terror, különösen azokkal a munkásokkal

szemben, kikből a sztrájk nem vált ki semmiféle magasabb eszmét és akik hivatásuknak tartják a napi munkát, hogy önmagukat és családjukat fentarthassák.

Ennek a tömegproblémának a megoldása azért nehéz, mert nem csak arra kell ügyelnünk, hogy a tömegsztrájknak jogsértő következményei ne legyenek, hanem arra is, hogy a szakszervezetek hatalmukkal vissza ne éljenek. Sajnos, amint az egyesületi és gyülekezési jog nálunk törvényileg szabályozva nincsen, úgy a szakszervezetek önkényes hatalmát, mindaddig, míg jogi személyiséggel nem ruházzuk fel azokat, ellenőrizni nem lehet. Egyes garázda munkásokat lecsuknak, de a szakszervezetnek baja nem esik.

A nagy problémával szemben tehát tehetetlenek vagyunk. A dolgozni akaró munkások érdekében a hatósági beavatkozást a törvényes intézkedések szabályozzák. Az ipartörvény idevonatkozó rendelete szerint az, aki a munkást szabad akaratának érvényesítésében fenyegetés vagy tetteles bántalmazás által a munkában akadályozza, vagy akadályozni törekszik, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és 30 napig terjedhető elzárással büntethető. Ez a § azonban, mint azt a tapasztalat bizonyítja, még egy sztrájkot sem tartott vissza attól, hogy a sikeres sztrájk érdekében szolgálatot teljesítsen. A büntető törvény 177. §-a pedig 6 hónapig terjedhető fogsággal bünteti azokat, akik gyárak, műhelyek előtt összecsoportosulnak avégett, hogy a munka megkezdését vagy folytatását megakadályozzák, vagy pedig a

munkásokat a munka elhagyására bírják.

Eddig van. Elég kevés arra nézve, hogy a dolgozni akaró munkásokat sikeresen megvédhetjük. Ez csak akkor lesz lehetséges, ha szakszervezeteket anyagilag is felelősségre vonhatjuk, mint azt az angol bírói gyakorlat megteszi. A munkaadók szervezkedését is elő kell segítenünk; mivel el sem képzelhető, hogy a munkaadó pártfogásába ne vegye azt a munkást, aki a vele szemben elvállalt kötelezettségének mindenben meg akar felelni.

Amikor valakinek valamihez törvényes joga van, ám érvényesítse azt; de mikor valaki erőszakkal, a társadalmi rend felborításával akar jogokat kicsikarni, védelmeznünk kell mindazokat, akik akaratlanul is szenvednek a törvénytelen állapot alatt.

A bihari választás. Tegnap tartotta meg Morvay Zsigmond programbeszédét Szalárdon, ahova automobilon érkezett kíséretével. Az eddigi programbeszédnek alkalmával mindég rossz idő volt, ami roppant befolyásolta a választók felvonulását. Tegnap azonban az első napsütéses napra a szalárdi járás szavazói nagy számmal vonultak fel. Mintegy kétezer ember előtt beszélt itt Morvay. A jelölten is meglátszott a kedvező idő hatása. Oly tüzzel beszélt, hogy mindenkit meglepett. A programbeszédet nagy lelkesedéssel fogadták. Délután több látogatást tett Morvay Szalárdon. A szalárdi járásból csak pénteken fog visszatérni Nagyváradra. Ez alatt a járás több községét fogja meglátogatni. A kerületben a hangulat nyugodt; sem a szociálisták, sem a függetlenségiiek egy csoportjának a jelöltjét nem tekintik a választók komoly jelöltnek.

PÓTI LAJOS

uri-czipész üzlete Nagyvárad, Uri-utca 23. sz.

a premontrei gimnáziummal szemben.

Ajánlja saját készítményü, mérték szerint a legelegánsabb és legtartósabb cipőit, angol és francia kivitelben. Orthoped cipők orvosi előírás szerint. Javítások gyorsan eszközöltetnek. — Jutányos árak!

Új háború a Balkánon.

Drinápoly körül és a Gallipoli félszigeten megújult a háború a szövetségesek és a török közt, sőt Skutarit is megint komolyan kezdik szorongatni a montenegróiak.

De közben már hír jön arról is, hogy csakhamar megindítják az új béketárgyalásokat.

A legfőbb és legkedvezőbb hír pedig az, hogy királyunk levele, melyet egy magyar főúrral Pétervárra küldött a cárhoz, meghozza a békét a nagyhatalmak közt.

Drinápoly bombázása.

Szófia, febr. 5.

Hétfőn éjjel tizenegy órakor a bolgárok bombázni kezdték Drinápolyt és egyik városrészét fölgújtották. A törökök csak gyöngén feleltek az ágyúzásra. A törökök ezután puskatüzelést kezdtek, amelyre a bolgárok nem feleltek. Tegnap egész nap és még este is folyt az ágyúzás.

Konstantinápoly, febr. 5.

Sükrü basa tegnap este dróttalan táviratban a következőket jelentette: A bolgárok tegnapi támadását minden bátorságuk és elszántságuk mellett is véresen és győzelmesen visszaverték.

Konstantinápoly, febr. 5.

A hadügyminisztériumból jelentik, hogy a bolgár ostromló csapatok nagy nyomattal folytatják Drinápoly bombázását s úgy látszik, hogy a bolgárok a fegyverszünet ideje alatt útegeiket valamivel közelebb hozták a városhoz. A bombázás eredményéről még nem érkeztek megbízható hírek, mert Sükrü basának két szikratávirata nem erről szól. Az egyik táviratban az összes tiszték nevében a szultán köszönetét fejezi

ki rangemelésükért, a második táviratban pedig lakonikus rövidséggel jelenti a bombázás megkezdését.

Konstantinápoly, febr. 5.

A bolgárok Drinápolyt kelet és dél felől támadták meg. Rettenetes bombázást kezdtek a város ellen, amelyre a bezárt hadsereg ugyanoly erővel felelt. Hír szerint az ostromlott vár mindegyik ágyuja számára még kétszázhusz golyó van. A bolgárok erősen bombázzák a keleti és déli erődöket, de a török vartüzérség kitűnően beválik. A városnak eddig semmi baja sincsen. Az ellenfelek futó árcai egyre jobban közelednek egymáshoz és már csak kétszáz méter távolságban vannak egymástól.

Skutari ostroma.

Cattaró, febr. 5.

Skutari előtt nagy hévvel újra megkezdődött a harc. A szerb segédesapatok mészárgyukat és nagy ostromágyukat állítottak föl a Tarabos-hegygyel és a várossal szemben. Az óriási hideg nagyon megnehezíti a csapatok mozdulatait.

Csata Gallipoliban.

Konstantinápoly, febr. 5.

Gallipoli félszigeten törökök és bolgárok közt nagy csata folyik. Mind a két részen rendkívül nagy a veszteség halottakban és sebesültekben. Közelebbi részletek hiányoznak.

Konstantinápoly, febr. 5.

Gallipoli előtt nagy csata kezdődött. Két bolgár ezred Kadikő mellett megkezdte a harcot, de a törökök visszaverték a bolgárokat s óriási veszteséget okoztak nekik.

Konstantinápoly, febr. 5.

A Gallipoli mellett vívott csatáról még azt jelentik, hogy a törökök a bolgárokat visszaverték, de ők maguk is nagy veszteséget szenvedtek.

Királyunk levele a cárhoz.

Pétervár, febr. 5.

Hohenlohe Gottfried herceg tegnap az osztrák és magyar nagykövetségen hosszasan tanácskozott Thurn-Valdassina osztrák és magyar nagykövettel. A herceg tegnap délután négy órakor adta át Carszkoje-Szelóban a magyar király sajátkezű levelét a cárnak. A cár Szaszonovot is Carszkoje-Szelóba rendelte, de a külügyminiszter nem volt jelen a levél átadásánál.

Páris, febr. 5.

Ujabb terv merült föl, a melyet pozitív javaslat formájában fognak a nagyköveti reünió elé terjeszteni. Ez a terv a Bécs és Pétervár között készülődő megegyezésre vonatkozik. Pétervárról érkezett táviratok szerint az a válaszlevél, a melyet a cár Hohenlohe hercegnek a magyar király számára át fog adni, épp oly meleg és szíves lesz, mint a magyar király levele. Már most a diplomaták dolga lesz, hogy e tényállás alapján nemcsak a két monarchia jóbarátságára nézve, hanem az összes európai népekre nézve áldásos eredményt biztosítsanak és hogy a normális viszonyokhoz való visszatérést előkészítsék.

Bécs, febr. 5.

Diplomáciai körökben beszélnek, hogy az orosz cárnak küldött királyi üzenet az uralkodó legsajátabb iniciatívájából eredt. *Leszerelésről szó sincs a királyi levélben*, a mely azonban azt a nagy jelentőségű megjegyzést tartalmazza, hogy a két hatalom álláspontja nem tér el annyira egymástól, hogy ne lehetne békés úton is megegyezésre jutni.

Újra megkezdik a tárgyalást.

Konstantinápoly, febr. 5.

Jól értesült körökben erősen tartja magát az a hír, hogy legközelebb újra meg-

BÉKEKÖTÉS.

— Irta: Akhandesz István. —

Sötét felhők tornyosodnak ismét feletünk, a bénító, ijesztő csend már meg van. Környes-körül villámlik és dörög. Sok fiatal szív dobogva várja mi lesz? A fiatal apa már az örökhelyen áll, a kis család otthon szívszorongva várja a hírt a haragos villámról, mely ha lesújt annyi szép fiatal erőt dönt a korai sirba. Mennyi fiatal anya lesz özvegygyé és mennyi zsenge gyermek apátlan árva.

Mert hej, — de sok földet megáztattunk vérrrel! Hol népünk, e sokat szenvedett nép megfordult, ott a csatában elesettek sírhalmi tanuskodnak a véráldozatról...

Boszniai emlékeim között kutatva, két elsárgult levél került a kezembe, egy jávor és egy tuja-fa levél. Egymás mellett fekvő két sírról szakitám azt. A Verbác völgyében elesett magyar és török harcosok sírjáról, kik itt alusszák 1879. óta örök álmukat. E két levél beszél-beszél annyi sok dráma közül egy parányi töredéket — hallgassuk csak...

Eles fűtyölő szél süvölt a mély hegy-

vágások között a meredek hegyhátokról tühegyes szilánkokban szórja-kavarja a havat. Gorniser magas mészhégei környöskörül vastag hóréteggel vannak fedve.

A hegy lábánál lombjavesztett csupasz, ritkás erdő terül el. Az erdő szélén három viharvert, esőmosott katonasátor áll. Teteje a vastagon ráfagyott hóréteg terhétől szakadozott.

Az egyikből vékony pásztákban tódul ki a füst, melyet a kavargó szél minduntalan visszaver. Bent a sátorban ég a nedves fából rakott tűz, mely nehéz fojtó füstöt bocsát a légbe, de nem melegít.

A tűz körül elesigázott bakák állnak s nyelik a füstöt, melegség helyett. Vad, torzonborz, borotvátlan alakok, a fáradság és az éhség néz ki a szemükből. Mervev, üveges szemekkel bámulnak a füstös levegőbe, az éhség, hideg és fáradtság közönyössé tette őket minden iránt. Egyedüli vágy látszik mindeniknek az arcán, meleg, puha pihenő fekhely s a jóllakás vágya.

Három hónap óta szakadatlan sátorban vannak, a legnagyobb fényűzés a nedves szalma. Éhezés sokszor napokig, ellenséges területen, a kenyeretlen Boszniában.

Élelmet csak a fő csapatától kapnak, de töröktől, bosnyáktól egy harapást sem.

A sátorban levő legénység 15-20 ember mind a tűz körül áll és melegedne; a másik két sátor legénysége künn van őrszolgálaton.

Csak egy fiatal halvány képű bánatos legény ül a nedves szalmán; egy összegegyűrt levélre bámul és olvassa. A lelkével látja a sorokat a szemé messze-messze távolban mereng. Egy kis hólepte alföldi falut lát s egy bogár hátú kisházat. A tetőn vastag hóréteg az ereszt csipkés jégcsapokkal; parányi ablakán fiatal gyermek-leány bámul ki a hólepte tájra, s vár egy ismerős alakot a messze távolból.

Barna András a legfiatalabb legény, önként állt be katonának, hogy idejét leszolgálva elvegye Márton Esztert. A két fiatal olthatatlan szerelem füzte össze gyermekkoruk óta, s hogy egymáséi lehessenek, Barna András önként beállt.

A kiszámíthatatlan sors úgy hozta magával, hogy kiűtött a háború Barna András is le került Boszniába. Ül a nedves szalmán, teste-lelke elfásult a sok szenvedéstől nem érez semmit.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

kezdődik a béketárgyalás és hogy ez a második háború csak rövid tartamu lesz.

A szerb konfliktus.

Belgrád, febr. 5.

Venezelosz ma ide érkezik és Pasic miniszterelnökkel tanácskozni fog. A tanácskozásban elsősorban az osztrák magyar-szerb differenciákról lesz szó, amelyekben Venezelosz Bécsben tett ígéretéhez képest közvetíteni fog.

Módosítják a választóreformot.

A választójogi törvényjavaslat sokkal nagyobb hullámokat vet magában a munkapártban is, mint azt maguk a párt vezetői eleinte hitték. Napról-napra újabb jelenségek merülnek föl, melyek a kormányt meggyőzik arról, hogy a javaslat abban a formában, melyben a miniszterelnök a parlament elé terjesztette, meg nem állhat.

Tegnap este sokat beszéltek a pártban Sándor Pál nyílt leveléről. A politikai szóbeszéd közt kialakult a vélemény, hogy a javaslaton föltétlenül változtatni kell.

A párt egyik tekintélyes tagja erre kijelentette, hogy neki biztos tudomása van, hogy a választójogi tervezetet a kormány a következőkben fogja módosítani:

Meg fogja változtatni az egy helyben lakásról, az egy munkaadónál és a korhatárról szóló tervezetet.

A korhatár huszonnégy esztendő lesz, csak az analfabétákra fog megmaradni a harmincéves kritérium.

Ezekén kívül már a bizottságban úgy fog módosulni a javaslat, hogy az a közvéleményben elég élénken jelentkező kívánalmakhoz közelebb álljon.

A bizottság ma kezdi tárgyalásait.

A Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

Tegnap délután nagy érdeklődés mellett tartotta évi közgyűlését egyik virágzó nagyváradi pénztézet: a Polgári Takarékpénztár, amely különösen az utolsó pár év alatt óriási fejlődést ért el. Aczél Zsigmond vezérigazgató körültekintő, buzgó működésével az elmúlt évben is olyan fényes eredményt mutathat fel, amely még normális évben is kiváló lenne.

Dr Kiss Döme gör. kath. egyházmegyei ügyész elnökolt a tegnapi közgyűlésen. Megnyitó beszédében üdvözölte a szép számban megjelent részvényeseket, akik a mostani nehéz időben is rendületlen bizalommal és érdeklődéssel viseltetnek az intézet működése iránt. Nagy vonásokban ismertette a lefolyt gazdasági év történetét s rámutatott, hogy a gazdasági válsággal szemben is fényesen megállotta az intézet helyét.

Azután Aczél Zsigmond vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság következő jelentését:

A kereskedelmi törvény rendelkezéséhez képest van szerencsénk az 1912 évi zárszámadásunkat a legszigorubb scrupulózitással elkészítve azon reményben előterjeszteni, hogy az a t. Közgyűlés legszigorubb bírálatát is kiállja.

Az általános pénzügyi helyzetre vonatkozólag utalunk a köztudomás szerinti rossz pénzügyviszonyokra, amelyek az intézetek ügyfeleit a közgazdaság terén általában, de különösen az ipar és kereskedelem terén kellemtlenül érintették. Az ok kutatása nagyon messzire és nagyon sok irányba vezet, tekintve a kedvezőtlen időjárást, a politikai konstellációkat, a háborús veszedelmektől való félelmet és egyéb jelenségeket. Ezek különben is más terekre tartoznak. Itt elég a következmények megállapítása, t. i. annak, hogy a külföldi tőke az országból kivonott, a belföldi pedig nagy részben bevonott és beállott a veszedelem különösen azokra nézve, akik a jobb pénzügyi viszonyok idejében hitel alapján akartak boldogulni, mert a hitelforrások a körülmények kényszere folytán

részben megdrágultak, részben pedig a szükséges tartózkodás terére léptek. Sajnos, a válság a múlt évben már jelentkezett és még sajnosabb az, hogy a pénzügyi viszonyoknak a régi mederbe való visszatérése egyhamar nem várható.

Ami különösen intézetünket illeti, örömmel állapítjuk meg, hogy a fentebb jelzett nehéz viszonyok dacára, működésében fennakadást nem szenvedett, mert üzleteinknek megfelelő saját tőkével rendelkezünk, mert — s ezt elismeréssel konstatáljuk, — a budapesti elsőrendű nagy pénztézetek és az Osztrák-Magyar Bank helyi fiókja teljes hittel állottak egész éven át rendelkezésünkre — és mert érezve a bekövetkező válságot, kellő időben sikerült, lekötött jelzálogi bekebelezéssel biztosított tőkünket záloglevelek ellenében átruházni, miáltal azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy az év háromnegyed részében üzletfeleinkkel szemben a legméltányosabb kamattételeket számíthattuk fel és nemcsak hogy nem kellett állandó ügyfeleinket visszafizetésre való szorításokkal zaklatni, hanem még kisegítő új hitelezéseket is képesek voltunk megszavazni.

Itt kell kiemelnünk azon megbecsülhetetlen szolgáltatásokat, amelyet az Osztrák-Magyar Bank helyi fiókja és annak kiváló főnöke: Hiemesch Frigyes ur a helyi piacnak előzékeny és segítő maguktartásával nyújtottak, indítva érezzük magunkat azért nekik leghálásabb köszönetünket e helyütt kifejezni.

Az általános depressió és rossz közgazdasági viszonyok különösebb mérvben irányították figyelmüket a jövőre és erre való tekintettel jutottunk azon elhatározásra, hogy a t. közgyűlésnek az értékpapír tárcából és kinlevőségekből circa 105000 koronának leírását javasoljuk.

Ezek után kérjük a t. közgyűlést, méltóztassék elhatározni, hogy az 1912. üzletév nyereségéből 395255 kor. 45 fill., hozzáadva az 1911. évről áthozott 17509 kor. 19 fill. s így rendelkezésre áll 412764 kor. 64 fill., adassék osztalékra 20000 darab részvény után a K 15.— K 300000.— rendes tartalékra K 35000.— rendkívüli tartalékra K 5000.— igazgatósági, felügyelőbizottsági és vezérigazgatói jutalékára K 58400.— nyugdíjalapra K 7300.— jótékony célra K 600.—

Eszter utolsó levelét nézi forgatja. Százszor elolvasta, százszor megnézte. A sok forgatástól gyűrött szakadozott. Mióta Boszniában vannak nem kapott levelet, ez az egy a vigasztalója mindene.

Künn a havas uton zaj, láрма hallatszik, a két sátorbeli legénység érkezett meg. Rekedt kurta vezényszavak hallatszanak, majd erős lábdobogás, a fagyott bakkanésáról veri le a legénység a havat.

Azután bujkálnak be a jéghideg sátorba. Egy pár az első sátorba is jön, köztük Lékity Jocó, a nagy barna rác fiú, András falujabeli. Mindjárt oda telepedett András mellé, szórva le magáról a tüstangot. Nagyon szerette a bánatos fiatal fiút.

— No Andriskám megint nézed az Eszterke levelét! — Ne féljed, nem sokára meggyünk arra felé haza.

— Eh — szólt András, kedvetlenül dugva keblébe a levelet, — inkább azt mondd találkoztatok-e a piszkos rokonaidal?

— Nem találkoztunk Andraskám, hanem a goszpódár hadnagy mondta, hogy holnap meggyünk az egész és melege lesz nekünk.

Elyomott zsbongás hallatszik ki a sátrakból, a legénység igyekszik a conservból álló ebédet elkészíteni, egyrésze megési fagyosan. Azután kaparász, vackol a félig fagyott, nedves szalmában fekhelyet készít, hogy fáradt testtel pihenőre térjen.

Kora délután alkonyodik, sűrű pelyhekben kezd hullani a hó befedve mindent. A sátrakból mindig vékonyabb pásztákban száll a füst, nyugovóra tért a legénység, csak a szolgálattevők rakják síró tüzet nedves fával.

Barna András és Lékity Jocó egymás mellett fekszenek, egyik sem alszik. A lélek nehéz gyötrelmei nem engedik őket aludni.

Jocó szólal meg először, s bár maga is kevés reménységgel van, vigasztalni kezdi fiatal bajtársát.

— Ne féljed Andraskám, meggyünk nemsokára haza! — Te látod Eszterkét, — én látok a sztári mati (öreg anyám). Ő is várja engemet nagyon.

Nagyot sóhajtott András s halkán, töredzve beszélni kezd inkább magának, mint mellette fekvő bajtársának.

Nem megyek én haza soha! — Érzem, hogy itt kell nekem meghalni, nem engednek a nagy hegyek. — Eszter — Eszter — sóhajta leheletszerűen — nem látok édes többé soha! . . .

Elgondolkozott, majd hirtelen eszébe jutott valami, s oldalba taszítva társát, gyorsan kezdett hozzá beszélni.

— Te Jocó, hallgass ide! Ha valami baj érne, tudod ez könnyen megtörténhetik, ha itt kell a föld alá bujnom, a nyakamba akasztva van egy Szűz Mária-huszas, az Eszter emléke. Ha baj érne, vedd magadhoz ez emléket és ha te élsz és haza kerülsz, add át Eszternek. Mondd meg neki, hogy életemben mindig reá gondoltam, halálom után pedig a feltámadás napjáig róla álmodom.

Kinyújtotta kezét a pokróc alól s bajtársa kezét kereste.

Hogy pedig ez nem felelt, újból kérlelni kezdte:

— Ugy-e megteszed? No, igérd meg Jocó!

Hosszu ideig nem felelt a nagy rác, csak némán szorongatta fiatal bajtársa kezét. Mikor magához jött, feddenni kezdte.

— Nem beszéljed így Andraskám, katonát vagy! Van fegyver, esszük meg piszkos bozsnnyákot, azután meggyünk haza ur-labra.

— Jó-jó! Csak tedd meg a mire kértel, öreg, ha úgy jön a sorja.

— Megtenni, hát persze, hogy megtenni, csak én is itt maradhaszak, mint téged.

Suttogva beszélgettek még egy ideig, azután hosszu, néma esend állt be a sátorban, csak néha hallatszott egy-egy fáradt nyögés s a tüzre rakott nedves fa egyhangu sirása.

A Gorniser hegy oldalába tágas barlang üreg vezet. Itt leskelődik Csinic bég inzurgens bandája. A kedvező időt akarja felhasználni a támadásra. A „svábák“ elcsigázottan nyomulnak előre, a támadás kedvezőnek ígérkezik.

A barlang bejáratánál hamvadó tűz mellett ül két török őrszem, keresztbe vetett lábakkal. Hosszu puskáik a térdeiken nyugosznak, az erdő felé vigyáznak, a svábák tanyája felé.

Az egyik meglelt 30—35 éves ember, veresbe játszó fekete körszakállal, a fején veres turbán. Turbánkendője lebontva s kiterítve fekszik előtte. Rajta dohány csibuk s dióhéj nagyságu csésze fekete kávéban. A társa egészen fiatal legény, kis fekete pelyhedző bajusszal s éles, villogó fekete szemekkel. Mélabusan elgondolkozva néz maga elé, majd hirtelen felkapja a fejét s idegesen tekint szét a hólepte tájon.

406300 kor. — fill., míg a fenmaradó 6464 kor. 64 fill. új számlára vitessék át.

Kérjük továbbá a t. közgyűlést, hogy jelentősünk tudomásul venni, előterjesztett javaslatunkat határozattá emelni, úgy részünkre, mint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt az 1912. üzletévre nézve megadni, valamint elrendelni méltóztassék, hogy részvényeink 19. sz. szelvényei f. évi február 8-tól kezdve úgy pénztárunknál, valamint Budapesten a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja r.-t.-nál (V., Tükör-utca 4.) kifizethetők legyenek.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette és a felmentvényt megadta.

Az intézet felügyelő-bizottsági tagjai egyhangu felkiáltással három évre Róz Simon, a Léderer és Kálmán féle szeszgyár igazgatója, Szalai József, a Moskovits Mór és fia cég igazgatója, Andrányi Gusztáv nagykereskedő, a Kugler és Andrányi cég tulajdonosa, Szodényi Nándor, Székely Sándor lat. szert. kápt. főszámvevő és Fried Ignác földbirtokos lettek, majd pedig a napi-biztosok sorát egészítették ki.

Végül dr. Gerlán Gábor részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak és a vezérigazgatónak az elért eredményért köszönetet szavazott.

Rivándorlásra csábító plakát egy iskolában.

Biharmegye a múlt hóban.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg február havi ülését Miskolc Ferenc főispán elnöklete alatt. Az ülésen a tagok teljes számmal jelentek meg. Az elnök pontban 9 órakor nyitotta meg az ülést, melynek megtörténével áttértek az alispáni jelentésekre. E szerint a vármegye közállapota kielégítőek voltak. A jelentéseket tudomásul vette a bizottság. A sablonos jelentések megtétele után ismét a tanfelügyelő jelentése keltett nagyobb érdeklődést. Ennek során Szirmay Miksa a be-

lényesi tanfelügyelői kirendeltség vezetője meglepő dolgokat hozott a bizottság tudomására. A tanfelügyelő ugyanis kiment Alsókocsuba községbe, ahol Papp Demeter a tanító.

Mikor belépett a tanfelügyelő az iskolába, meglepődve konstataulta, hogy az iskola falán, még pedig a magyar címer helyén egy kivándorlásra csábító plakát díszel. A plakát a Norddeutscher Linie hajóstársaság kivándorlásra csábító plakátja, melyen három nyelven, magyar, román és német nyelven ismerteti a társaság, hogy mily páratlan boldogság vár kint Amerikában a kivándorlókra. A tanító e mellett alig tud egy-két magyar szót mondani. Mikor pedig megkérdezte a tanfelügyelő, hogy minek az a plakát az iskolában? a tanító egykedvűen mondta:

— A gyerekeknek nem árt, ha tudnak Amerikáról.

A plakátot természetesen elkobozta a tanfelügyelő, a tanító ellen pedig megindították a fegyelmi eljárást.

Ugyancsak fegyelmi vizsgálatot rendelt el a bizottság a papfalvai, kokadi és köröskisjenői tanítók ellen is, mert a tanítás az iskolában nem megfelelő.

Az orgazda bíró.

A tanítók fegyelmi ügye után a vizesgyáni bíró, Papp Demeter ügye került tárgyalás alá. Ez az öreg ember már évek óta bírja a községnek és soha semmiféle kellemetlensége nem volt. A múlt évben beállított hozzá egy pár jómódu cigány és igen olcsón eladásra kínált egy hordó bort. A bíró nem szalasztotta el a kedvező alkalmat, megvásárolta a cigányoktól a bort. Később kiderült, hogy a cigányok nem tisztességes uton jutottak a borhoz, hanem egy pineét fosztottak ki és annak tartalmát árusították el potomáron. A hatóság a bíró ellen is megindította az eljárást orgazdaság miatt.

— No látod, Andráskám, ugy-e nem meghalni? Elszaladta piszkos bozsnnyák.

Methlé hadnagy a főcsapatától jobban eltávozott, mint kellett volna. Lérték a völgybe s egy sürjés cserje mellett haladtak el. Egyszerre gyilkos tűz csapott ki a cserjék közül s négy ember halálos sebbel bukkott a hóba. Oly közelről jött a lövés, hogy a meglepetteknak csak annyi idejük volt, hogy szuronyt szegezzen és előre!

Megindult az ádáz kézharc ember ember ellen. A török csapat fölényben volt. Barna András egy fiatal törökkel állt szemben, a szívének döfött. Érte is a szurás, de a török vad erővel kapta el a fegyvert, s kirántá az ütött sebből. A földre rántá ellenfelét a török, ott fetrengtek a havon: csupa vér mind a kettő. Pusztá kézzel, fegyvertelenül tépték egymás ruháját, a török erősebb volt, de gyengítette a nagy vérvesztés. András letépte, s a mellére térdelt és dühösen tépte a ruháját. E közben a török nyakáról egy vékony selyem zsinoron függő kis félholdas arany pénzt téptett le, mely zsinórjánál fogva a kezében maradt. A török szintén dühösen szorongatta András torkát s ő hasonló képpen letépte András emlék, pénzt a Szűz Máriás huszast.

A török szeme üvegesedni kezdett, a közelgő halál hideg leheletét érezte minden tagjába. Rettenő düh fogta el, végső erőfeszítéssel kirántá övéből handzsárját s markolatig döfte a rajta térdelő ellenfele mellébe. Barna András elfehéredett arccal, halkán bukkott a hóba, a handzsár jól talált, a szívet ütötte keresztül.

A fősergen észrevették az oldalvéd ve-

Igy került az ügy tegnap a közigazgatási bizottság elé, mely elrendelte a bíró fel-függesztését és a vizsgálat megindítását.

Több jelentéktelen dolog után az ülés véget ért és kezdetét vette a gyámügyi felelővitali ülés. Az ülésen szintén a főispán elnökölt. A tárgyalás alá került dolgokat Verner Kálmán árvaszéki elnök referálta.

Az ülés déli 1 órakor ért véget.

Rendőri krónika.

*

A csaposlegény.

Tegnap d. u. 3 órakor Mihelye Sándor csaposlegény a Széchenyi-szálloda udvarán lévő eselédzobában öngyilkossági szándék-ból egy 12 mm. forgópisztollyal mellbelőtte magát. A helyszínen Kolontáry János fogalmazó jelent meg és a még életben lévő Mihelye Sándor csaposlegényt a mentőkkel beszállította a Biharmegyei közkórházba. Mí-dőn a mentőkoesi a kórház elé érkezett, Mihelye meghalt. Az öngyilkos ruhájában egy levél találtatott, melyet hozzá egy ismerőse küldött és mely így hangzik: „Kedves fiam! Megkaptad-e a levelet? Ne halaszd el az orvoshoz fordulni; tudom hogy nehezedre esik, de ez most nem lehet más-kép. Irjál nekem néhány sort, úgy én is jobban tudok irni. Isten veled! Jó egészséget kívánok neked. Sokat gondolok rád, engem is nyugtalanít a sorsod. Csak legyél türelem-mel. Üdvözlök a távolból, Marosujvár, egy busuló özvegy.” Az öngyilkosság oka élet-untság. Mihelyének ugyanis csontszuja volt.

*

Teaszegon.

Fisch Zsigmond a következő feljelen-tést tette ismeretlen tettes ellen. Tegnap reggel 6 órakor a Jungreis és Weisz rum és likörgyárosok házmestere egyik főnöké-nek jelentette, hogy ismeretlen tettesek az

szedelmet, futva jött a segítség. A felkelők csapata sietve tünt el a cserjés sűrű-ségben.

Hat magyar baka és nyole török felkelő feküdt halva az összetört, véres havon.

Lékity Jocó, a nagy ráé ott térdelt elesett, fiatal bajtársa mellett. Fejét az ólébe vette s kövér könnyecseppek peregtek hidegtől feleserepedett arcán. Véghetetlen szomorú arccal nézte társát s beszélt hozzá érthetetlen zagyva szavakat.

— Oh bozse moj! — Andráskám nem haljad meg, nem halni meg no. Eszterkedet vár várja, siratja.

Nem hallotta már András a költőgető szót, arca viasz sárgára vált; szemei üvegesen meredtek a semmibe. Lelke ott járhatott az alföldi síkságon, egy kis falu felett, keresve benne a soha többé nem látható kis házat és annak lakóját.

Élesen süvölt fel az ezred kürtje a hideg légtérbe, gyülekezre hívta össze a szét-szórt csapatokat. Lékity Jocó óvatosan ereszti le a hóba fiatal bajtársa holt testét; e közben észre veszi, hogy András kezében zsinóron egy kis arany pénz függ. Eszébe jut ígérete, sietve magához veszi a kis félholdas arany pénzt, s megyen az előre haladt csapata után.

Összegyűlt az ezred, a tiszték jelentik az elesettek számát. Az ezredes kiadja a parancsot: az elesetteknek sirt ásni ott, ahol vannak; az ellenség halottait is el kell temetni külön sírban.

Míg ez történik az előbbi csata helyén, a cserjésből óvatosan mint a hiúz, buvik elő

Mí-dőn éles szeme a kőd vonalán túl felfedezte az erdőt, idegesen kap hosszú puskája után, s szemei vad gyöölölettől szikráznak.

Idősebb társa észre vette mozdulatát s ő is kikémlelt a barlang nyílásán.

— Látsz valamit Ali? kérdezte társát. Ali érthetetlen szavakat mormolt s tovább bámult az erdő felé.

Elgondolkozva beszélni kezdett társához:

— Betörték az idegen kutyák, marnak, meghalunk Mujó!

— Eh ne félj, Ali — Csinie bég vezet bennünket, ő hős, megtanítjuk a „svábakat“!

— Nem ér semmit, Mujó! Sokan vannak, a fegyverük is jobb, meghalunk.

Elgondolkozva piszkálta a hamvadó tüzet, majd hirtelen felvetette a fejét s megragadva társa karját, az erdő felé mutatva szólt:

— Mujó! Holnap eljönnek a sváb kutyák az erdőből s megölnék; de megmutatom, hogy mit tud az igazhívó muzulmán, ha meg kell halni! De nézd Mujó! Mileva otthon maradt és vár. A nászéjszakán hagy-tam el s ide jöttem a svábák ellen.

Tudom, hogy többé vissza nem megyek, a nyakamban hordom Mileva emlékpénzt. Ha meghalok és te élsz, vidd el neki és mondd, hogy Allah takarja be; én mint igaz muzulmán haltam meg. Követ tégy a fejemhez és ültess mellé árnyékos tuját.

Nyomult előre a Molinári ezred óvatosan, de feltartóztatlanul. A biztosított menetben Methlé hadnagy vezette a jobb oldalvédet, egy szakaszt. A hegyhátról óvatosan ereszkedtek le a Verbác völgyébe. Lékity Jocó évődve lökte oldalba Barna András-t:

udvarra nyíló ajtó vasredőnyét kivágták s azon keresztül a raktár és iroda helyiségbe hatoltak. Az irodában a Wertheim szekrényt kimozdították, azonban úgy látszik, a szekrény súlyos volta miatt elvinni nem tudták. Megkísérelték ugyan az ajtó feszítését is, de miután ez sem sikerült, megelégedtek 11 üveg rumnak az elvitelével. A tettesek nem használták a villanyt, hanem egy kocsigyertyát, melyet bűnjelként ott hagytak.

Nyári ruhák.

A Kórház-utca végén lévő Diósi Lajos nyári lakásába ismeretlen tettesek betörttek, ahonnan 8 férfi öltönyt és még különböző ruhadarabokat mintegy 500 korona értékben elloptak. A nyomozás adatai szerint hetekkel ezelőtt álkulesesal hatoltak hatoltak be a bezárt villába, mely őrizetlenül áll a szőlőhegy aljában. Az ellopott ruhaneműk nyári öltözékek és egy fekete szalonöltöny.

„Elloponi tilos.”

Tóth Imre csősz, aki az ősi malomban lakik, bejelentette, hogy ismeretlen tettes a disznóólba elzárt 3 tyukját és egy libáját ellopta. Bosszuságának adott kifejezést panasza közben, mert ő az aprójszágait két és fél cm. nagyságu lemeztábláskával látta el, mindegyiknek lábára egy ilyen tábláskát kötött s rá véste „Elloponi tilos.” Egy másik tábláskára rá véste *Ne bánsd a másét* és a tolvaj a felirásokat nem respektálta. Összes kárát 50 koronára becsüli.

Keserves keresmény.

Zajkás Karola az elmúlt éjszaka 2—3 óra között a Szacsavay-utca és Mezey Mihály-utca között szokásos sétáit végezte. A Pece-utca 6. sz. lakásának ajtaját bezárta. Azonban a lámpa égve maradt, midőn 3 órakor hazakísértette magát, meglepetve látta, hogy szobája nyitva van. Azonnal rosra gondolt

egy hatalmas körszakálás török. Hason csuszik a halottak közé és keresgél.

Megtalálta. Alit kereste. Oda fekszik mellé és sietve keresgél a mellén véres tépett ruhái között. Türelmetlen, nem találja amit keres, míg észre veszi, hogy halott bajtársa kezéből egy zsinór vége csüng ki. Egy feszítéssel felnyitja a dermedt kezét, szeme örömtől csillogott, megtalálta amiért jött, az emlék pénzt — a Szűz Máriás huszast.

Sietve rejté el azt, s úgy mint jött, gyorsan visszakuszott a cserjés közé.

Verejtékes munkájába került a pionier csapatnak, míg a fagyos földben a két sirgödört kiást. Lékity Jecó ezalatt tábori ásójával kivájt egy szép fiatal jávor fát s az elesett bajtársak feje fölé ültette.

Másnap reggel az elesett törökök sirján is volt egy karsu tuja fa s egy faragatlan négyszögletű kő a fej fölött leásva.

Elmult a vihar, elvonultak a fellegek. A feledés fátyola mindig sűrűbb rétegekben borul az elesettek sirhalmi fölé. Csak két lélek nem tud feledni. A Milacska folyó partján sűrűn megjelenik egy karsu lefátyolozott török nő s vágyódva néz a Verbác völgybe át. Elő veszi egyetlen ereklyéjét, a Szűz-Máriás huszast s áhitattal emeli ajkához. Az alföldi síkság kis falujában pedig a halvány szép szőke Eszter szorit sűrűn egy félholdas kis arany pénzt elárvult szivéhez.

A Verbác völgyi két sir fái azóta nagyra nőttek. A jávor egy ágával megölelte a tuját s ha az esti szél elsuhan közöttük, barátságosan egymást ölelve böltingatnak.

és megnézte szekrényét, ahol minden fehér neműje össze volt hányva és itt elrejtett ékszerai és 70 korona készpénze, összesen mintegy 500 koronát tevő keserves keresményét ismeretlen tettes ellopta.

HIREK

Tájékoztató.

Február 8. Egyesült Biharmegyei Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése d. u. 5 órakor.

Február 9. Belvárosi Népbank közgyűlése d. e. 11 órakor.

Február 9. Nagyváradi Agrár Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 10. Magyar Bank közgyűlése d. e. 11 órakor.

Február 12. Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése d. e.

* József főherceg betegsége.

A *Budapesti Közlöny* mai számában ad először hírt József főherceg betegségéről. A lap élén közli, hogy József főherceg influenzában megbetegedett s közli egyszersmind az első orvosi jelentést, amely a következő:

Első orvosi jelentés: Hőmérséklete az éj folyamán 39.5. Erverése rendes. Közérezete megnyugtató. Budapest, 1913. február 4 délután 1 óra. Dr. báró Korányi s. k. tanár, dr. Czyzewsky s. k.

* A tüzérlaktanya kibővítése.

A nagyváradi Vilmos főherceg-tüzérlaktanyát mintegy 200000 korona költséggel Nagyváradi város kibővítette s pár nappal ezelőtt vette át a munkákat a város. A vállalkozók: a Gerstner-, Megyeri- és Szunyogh-cég tegnap beadványt intéztek a városhoz, a melyben rámutatnak, hogy a munkálatokat nem kezdhették meg rendes időben s csak rendkívül forszírozott munkával és költséges száritásokkal tudta a rendes határidőre a munkát elkészíteni. A munkálat megkezdésének egy évvel való kitolása folytán az anyagokat drágábban tudta beszerezni, mert az anyagárak emelkedtek s a száritás és a forszírozott munka folytán nagyobb kiadásai voltak részben a felemelt vasuti tarifa miatt is, tehát kéri a várost, hogy ezen többletköltséget részére fizesse meg. Kéri továbbá 50000 korona óvadékanak kiadását a november óta járó kamatokkal együtt.

* A Népszövetség biztosító osztálya.

A Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezetének csoportvezetői tegnap este látogatott értekezletet tartottak dr. Krüger Aladár helyi igazgató elnökle alatt. Az értekezleten résztvett gróf Csáky Gábor, a központi biztosító osztály igazgatója is. Rendkívül vonzó, alapos és lelkes előadásban ismertette a népszövetségi biztosító osztály feladatait s azokat a módokat, amelyek mellett a biztosító osztály Nagyváradon is megkezdheti és folytathatja működését. Az értekezlet a legnagyobb lelkesedéssel mondotta ki a biztosítási osztály szervezését; rövid idő múlva ez az osztály megkezdte működését s ezzel ismét egy fontos gyakorlati teret hódít meg magának a népszövetségi akció.

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter *Themleitner* Gyula nagyváradi törvényszéki bírót saját kérelmére a budapesti törvényszékhez helyezte át.

* **Az Urak Mária Kongregációja** ma, csütörtökön este fél 7 órakor tartja rendes összejövetelét.

* **A nagy sztrájk** sötét veszedelme minden pillanatban készül megbénítani a társadalmi életet. A szervezetekben folyik a nagy készülődés s ebből ime közlünk egy érdekes adatot. Közkézen forog az alábbi iv:

Aláírási iv.

Azon időponttól, amikor az általános sztrájk kitör, szívesen adok alatt írott számú proletár-gyermekek hetenkint vagy ebédet, vagy vacsorát, általában segítséget mindaddig, míg a sztrájk tart.

Amint halljuk, a sztrájk kitörésének titkos jele az lesz, hogy a Népszava elejétől végig vörös betűkkel jelenik meg. A megjelenés után reggel megáll minden munka.

* A Lotus az 1913-ik esztendő divatos virága.

London előkelő szalonjaiban az idén a keleti Lotus-virág lesz divatban, mely 5 nap alatt kerül Perzsiából Angolországba. A lotus, mely két hétig megőrzi frissességét, néha 30 centiméter átmérőjűre fejlődik, virágainak színe a sötétpirostól egészen a halvány rózsaszínig változik. Hosszu szára egy méter szélességű leveléből nő ki. Londonban egy szál virág 2—3 koronába kerül. A lotus-virágot az udvari kertész hozta divatba, aki legutóbb 18 darabot ajándékozott a királynénak. Ugylátszik a londoni udvari kertész nem tudja, hogy nem csak Perzsiából és a Nilusból lehet beszerezni ezt a különleges virágot, hanem Magyarországból, éppen a mi Szent László fürdőnkől. Különben talán ez még jó, mert még jobban pusztítanak a mi különlegességünket, melyre minden váradi büszke.

* Egy váradi ifju öngyilkossági kísérlete Debreczenben.

Debreczenben egy vendéglőben öngyilkossági kísérletet követett el *Princz Gyula* 23 éves nagyváradi mázoló-segéd. A vendéglőben levelet irt *M. Rózsika* nevű leánynak s azután revolvert rántott s magára lőtt. A golyó a bal mellébe furódott; még több lövést is akart magára tenni, de a revolvert kicsavarták a kezéből. A kórházba szállították, ahol csak annyit mondott:

— A bátyámat értesítsék, Nagy-Váradon lakik.

Állapota elég súlyos. Zsebeiben egy esomó irást és 2 fillér pénzt találtak.

* Eitel Frigyes vonatának katasztrófája.

Vilmos császár fia, *Eitel Frigyes* kir. herceg Bukarestből hazatérőben a medgyesi állomás közelében bajba került. A gyorsvonat, mely őt vitte, beleszaladt egy tehervonatba. Egy pár kocsis összerongálódott, a benzinkocsi felrobbant, de emberéletben nem esett kár. Eitel Frigyes hercegnek csak annyi baja történt, hogy Medgyesen kellett vesztegelnie. A vonatösszeütkezéséről a máv. igazgatósága a következőket jelenti: Az éjjel 2 órakor Medgyes és Baráthely közt a 401. sz. gyorsvonat belefutott az őrháznál vesztegelő tehervonatba. A gyorsvonaton utazott a Romániából érkező *Eitel Frigyes* porosz herceg is. A tehervonat benzinszállító kocsija kigyulladt.

* Felülfizetés a Kath. bálra.

A Kath. bál rendezőségéhez utólag a következők voltak szívesek felülfizetést küldeni: *Papp Imre* 4 kor., *Imrik Zoltán* 3 kor., *Lacsny Endre* 2 kor., *dr Rédey Kornél* 2 kor., *Ebert Béla* 2 kor., *özv. Nagy Mártonné* 2 kor., *özv. Reiter Lajosné* 1 kor., *Szilágyi József* 1 kor.

* **A tejosarnok részvénytársaság szerződése a várossal.** Nagy-Várad város tanácsa megegyezésre jutott a tejosarnok részvénytársasággal arra nézve, hogy a részvénytársaság az általa biztosított 5400 liter napi tejmenyiséget átadja a városi tejközpontnak. Ez által a városi tejközpont napi 6000 liter tej felett fog rendelkezni s ilyen üzem mellett remélhető, hogy a városi tejközpont nem fog deficitel dolgozni. A felszerelést, amennyiben szükségesnek tartja, megfelelő árért átveszi a város, de erre nem tesz kötelező ígéretet. Ilyen alapon a tanács elfogadta a tejosarnok részvénytársaság ajánlatát s megkötik a szerződést, amelyet bemutatnak a város közgyűlésének.

* **Véres kártyajáték.** Feketét községben tegnap este huszonegyezni ültek le Zsurka János és Avranucz László. A huszonegyben Avranucz az utolsó pénzt is elveszítette. Mikor az utolsó koronát is átadta társának, felkapta bunkósbotját és azzal úgy verte fejbe Zsurka Jánost, hogy kórházba kellett szállítani. Avranucz letartóztatta a csendőrség.

* **Elveszett.** F. hó 2-án este megtartott evangélikus nőegylet tea estélyén Jerzsák Istvánné elveszítette karperecét, mely fonott aranyból volt és ujjnyi széles két zsuzsu van rajta. Az egyik négyzetes, a másik pedig kerek Szent Antal képet foglal magában. A becsületes megtaláló kellő jutalomba részesül, ha a tárgyat a bűnügyi osztálynál beadja.

x **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelvzakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

☛ **A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.**

x **Finon** női lack chevrau barna és fehér félcipőket vettem partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. *Feketénél, Bémer-téren, Elite-kávéház mellett.* Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

Valódi **Amerikai és Chasala cipők**, legjobb **Bor. a. lino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szerazhatók be.

x Kossuth-utca 2. sz. házban **egy emeleti kőszobas lakás** me lékhelyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszent házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Hirdetmény.** A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet 1910—1912. évi 15-ik évtársulatának törzsbevételei a ró adó osztálékkal együtt f. évi január 13-ától kezdve kifizetettek. Az igazgatóság.

x **Szülők figyelmébe.** Lapszebb és legjobb ajándék jól tanuló fiuk részére egy jó lövő flóbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, ssemmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puskaműves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

x **Egy igazán életrevaló és hízagpótló** intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: **Donát Károly**, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

x **Egy ebédlő szekrényt**, amely kitűnő állapotban van, kéz alatti eladásra keres a kiadóhivatal.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Varázskeringő.

Péntek: Varázskeringő.

Szombat: Ezredapja.

Vasárnap: d. u. Limonádé ezredes; este Orpheus az alvilágban.

Varázskeringő.

Vagy két év óta lemaradt a műsorról ez a nagy sikert aratott operett, a Vigó-vegy versenytársa. Tegnap új szereplőkkel, új betanulással került színre újra nagy tetzés mellett. Az új szereplők közül kitűnően beváltak Medgyaszai és Kassay Rózsi. Niki hadnagy éppen Medgyaszaynak való szerep, amelyben minden elődjénél jobb volt, Kassay Rózsi máris kedvence a közönségnek s erre rá is szolgál rendkívül rokonszenves egyéniségével, élénk, de nem tulzó temperamentumával, kifejező, közvetlen játékaival, sőt énekével is, mert esupa jó izlésből nem akar több hangot fitogtatni, mint amennyi adatott neki. Sikerének főalapja a természetesség. Sokan tanulhatnának tőle.

Uj volt még Görög Olga a hercegnő és Sik az öreg herceg szerepében. Mindketten igen jól megállották a helyüket, megfelelt kis szerepében Ocskay is, Leővey és Tóthné régi szerepeiket most is pompásan játszották. A zenekart Kerner Jenő vezette

—ő.

Limonádé ezredes. Vasárnap délután a *Limonádé ezredes* kerül színre, amelyben *Leővey* Leónak, a társulat kedvence komikusának van igen jó szerepe. Vasárnap délután még az az érdekessége is meg lesz az előadásnak, hogy *Kati* szobaleányt *Lónyai* helyett *Kassay Rózsi*, a temperamentumos szubrett fogja játszani.

Az ezred apja. A Varázskeringő szép sikerrel megújított előadásai után szombaton este az idei szezon egyik érdekos reprize lesz: *Az ezred apja*, amelynek címszerepében *Sik* Rezső aratott a múlt évadban is nagy tetszést. A vidám operett, amely a publikum kedvence műsordarabjai közül való, bizonyára most is sok közönséget fog vonzani.

TANÜGY

Aradon nem lesz felső iparis-kola. Arad városa mozgalmat indított, hogy fa- és fémpari szakiskoláját a kereskedelmi kormány felső ipariskolává szervezze át s erre a célra feliratában egy millió koronát felajánlott építkezésre. A kereskedelmi miniszter azonban most arról értesítette Arad városát, hogy a kérelmet nem teljesíti, mert a meglévő fa- és fémpari szakiskola jobban szolgálja az ipari érdekeket, mint a felsőbb ipariskola, amelynek szaporítására az országban szükség egyáltalában nincs.

EGYESÜLETEK

A NAC első választmányi ülése. A Nagyvárad AC ujonnan megválasztott tisztikara és választmánya ma, csütörtökön este fél 9 órakor saját club helyiségében a Szalon kávéház külön termében tartja meg első gyűlését. — A gyűlésre a tisztikar és a választmány tagjai ezuton is azzal hivatnak meg, hogy tekintettel az ügyek fontosságára, a gyűlésen pontos időben és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. *Pásztor* Bertalan főtitkár.

TÁVIRÁTOK

Választás Ipolyságon.

Ipolyság, febr. 5.

Jankovits Bélának államtitkárrá történő kinevezése alkalmából le kell mondania mandátumáról. A kerületben Jankovits Bélával szemben a munkapárt fogja felvenni a küzdelmet.

Az ellenzéki értekezlet.

Budapest, febr. 5.

Az ellenzék jogügyi bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen résztvettek Polónyi Géza, Csermák Ernő és Bizony Akos. Végleges elaborátumot készítettek a választói jogról.

Vilmos trónörökös könyve.

Berlin, febr. 5.

Vilmos herceg trónörökös új könyvet ír, amely különösen a lovas étellel foglalkozik. A trónörökös egy kiváló festőt kért meg, hogy a könyvhöz az illusztrációkat megrajzolja.

Kína—oroszháború.

Pétervár, febr. 5.

Kína és Oroszország között kezd megszakadni a kereskedelmi nexus. A kereskedők sietnek lebonyolítani ügyeiket. Tavaszra elkerülhetetlen a háború.

Drinápoly végnapjai.

Szófia, febr. 5.

Drinápoly mellett elesett a leg-erősebb erődítés: Panukli. Egész nap bömbölnek a bolgár ágyuk és a törökök csak nagy ritkán válaszolnak. Drinápoly napjai meg vannak számlálva.

Meglopott rablógyilkos.

Budapest, febr. 5.

(Saját tud.) A kispesti rendőrség feljelentést kapott egy asszonytól, aki elmondta, hogy Fehér Antal, aki 10 évi fogház büntetésből most szabadult ki, nála vett ki lakást azért, hogy 10 évvel ezelőtt a közelben általa rabolt és elásott 7000 koronát felkeresse. A jelentés alapján a rendőrség Fehérrel a helyszínére ment, azonban már az elásott pénzt nem találták meg. Valaki előbb felásta a pénzt.

Megakadályozott csalás.

Budapest, febr. 5.

A fővárosi rendőrségen ma megjelent Bienenstock vésnök és előadta, hogy egy fiatal ember ma megrendelte a Leszámitoló és Jelzalogbank pecsétjét. A jelentésre a rendőrség kinyomozta, hogy az illetőt Gyémánt Bélának hívják. Gyémánt ujságíró volt. Mikor lakásán házkutatást tartottak, elmondta, hogy ő csak kis része lett volna annak a nagyszabású bünténynek, amelyre készültek.

KÖZGAZDASÁG**Gabona üzlet.**

Hányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.08

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.	
Magyar hitelrészvény	— 786.—
Osztrák hitelrészvény	— 603.—
Jelzalogbank	— 418.—
Leszámitoló és pénzváltó	— 506.—

Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

F. J. Nem közölhető; kezdetleges zöngemény.

Regénycsarnok.**AZ ELHAGYOTT RÓMA.**

Történeti elbeszélés.

Irtá: **Dús László.**

(Folytatás.)

12

Fogta tehát a mandolint és teljes erejéből esapta a padozathoz, mind az öt hur megzendült és siró hangon bucsuzott az élettől, mivel a mandolin teste összehúzódott, csak a nyaka maradt Fiamma kezében és ott fityegett rajta az öt hur a levegőbe lógatván lábait, mind az ötöt, a mandolin nyakát, leszakgatván róla a hurokat, elrejtette a másik szobában levő ágya fenekére, hogy csak holta után akadhatnak reá, a hurkot pedig bedugta Paola ágyába, hogy alkalomadtán valahol elszórhassa, mert nem kívánta, hogy örökre némák maradjanak.

Bekövetkezett az is, hogy Stefánó Colonna észrevette a változást Paolán, észrevette, hogy a fejét még az ő kezeinek simogatásától is elvonja, de sőt őrzi, hogy meg ne láthassa.

— Itt valami baj van! — gondolta nagyatyai aggodalommal.

Vége is egy óvatlan pillanatban a főköttő alá nyult és felordított.

— Mi történt veled? — hol a hajad!

A leány szeliden, megadóan válaszolta:

— A loretói szent szűz oltára előtt.

Stefánó lóra ült és elvágatott az Adria partjára Anconába, innen Loretóba és a szent szűz oltára előtt ott találta meg a rozmarinkoszoruba font haját, mert a fehér selyem inget Gaetano magára vette és állandóan ruhája alatt hordozta.

Stefano Colonna di ferro, bármilyen vasember volt, nem volt képes megérteni, hogy miképpen történhetett ennek a hajfonatnak Loretóba való távozása? mikor történt? hogyan röptül a levegőn át, hogy a palestrinai várkastély őrei közül senki észre nem vette. Mikor haza tért legelsőbben is Fiammát fogta kérdőre:

— Ki volt itt, Fiamma? — kérdezte szigorú hangon.

Fiamma, aki a mandolin megtalálása óta már gondolt valamit, de még többet gondolt arra hogy mi lesz vele, ha felfedezi a vélt valóságot.

— Itt, uram! — felelt a kérdésre — senki sem volt, senki sem lehetett, ezt a várat úgy őrzi, hogy senki a te tudtodon kívül sem ki sem be.

Stefano úgy gondolta, hogy leányát veszi kérdőre, ettől azonban elállott, mert tapasztalásból tudta, hogy a legőszintébb, legnyílószivűbb leány is zárkózott lesz, hogyha szíve megnyílik és mivel a toresói szerzetesek sem voltak képesek felvilágosítást adni arról, hogy a vasember leányának haja hogyan kerülhetett Palestrinából Loretóba és itt is a Szent Szűz oltára elébe, elhatározta, hogy bátyját, Giaconus biborost fogja megkérdezni ebben az ügyben, hogyha

az is azt mondja, hogy ez lehetséges valami természet feletti esoda által, akkor elhiszi, addig azonban nem hisz a csodákban. Felkereste tehát a biborost. Elmondott neki mindent, amit észlelt, megkérdezte tőle, hogy mi a véleménye.

A biboros fölemelte fejét, magasan nézett maga elébe és így szólt:

— Hozd el hozzám leányodat, én majd meg fogom őt kérdezni, — de óvakodjál egyetlen szóval is érinteni ezt a dolgot előtte, mert akkor be fogja zárni ajkait és szólásra nem fogja bírni senki sem.

A Quiri nálbar VIII. Bonifác, a tudós és szent életű pápa Ettore Cajetaninak, nejét, Crini Aurórárt fogadta.

A hatalmas pápa, aki V. Coelestin lemondása után lett Krisztus földi helytartója, nem viselte méltatlanul a tiarát.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

2707—1913. sz.

Hivatalos Hirdetmény.

Felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ezen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, illetve legkésőbb márczius hó 15-ig az ebadót a városi pénztárba annál is inkább befizessék, mivel a mulasztás ellen a szabályrendeletileg megállapított ebadó kétszeres, eselleges 3-szoros összegében fognak elmarasztaltatni.

Nagyvárad, 1913. január 30.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész. Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 32 évi tapasztalataim és tanulmányaim után a mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításokat, csatornázásokat szakszerű kivitelben, szolid árak mellett. Nedves falak a legújabb találmány szerint teljesen szárazzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.

Saját ház.

Telefon 1118.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe.
PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.
 Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

RUFF TESTVÉREK
 épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezetékek** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lánosz kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmúlnak. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen és gyorsan eszközölhetnek.

Belépési felhívás.
A polgári takarékos és segély-szövetkezet
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1913. jan. 1-én megnyitotta
18-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszon eredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:
 a) a heti befizetések 9 tizedrésze erejéig minden további biztosíték nélkül;
 b) ingatlanokra;
 c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
 d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétét könyvecskéjéért.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel
A Polgári takarékos és segélyszövetkezet igazgatósága.

Fey Rezső
 mű-bádogos, vízvezeték- és esatornázási vállalat
Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes **closetteket** vízöblítéssel. **Angol-closett** berendezést, **víz tartány** vagy **önzáró closett csapokkal** való öblítéssel. **Mindenemű épület- és díszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel** berendezve.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
 vegyileg női, férfi és **gyermek ruhákat.**

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.
Felvételi üzlet: Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Mezey Dezső
 toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebbi és legmegbízhatóbb **toronyóra** készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. **Villanyerő berendezés.**

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete
 Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
 Befizetett alaptőke: **1.000.000 korona**

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad. A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett. Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett. Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
 Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák** ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. **Egész éjjel ügyeletes szolgálat.**

Költségvetések ingyen.
 Telefon szám **514.**

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.
Csillárok, izzólámpák
 Állandóan nagy választékban kaphatók.
Villamos motorok
 1/2. lóerőtől minden nagyságban.
 Főszerelő telefonja **55. sz.**

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat
készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacsвай-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utcza 30.

Ajánlja 1 hétben egy-
szer felhuzandó és 1
napban egyszer felhu-
zandó toronyóráit
„szegecs” és „szabad-
lengésű” járattal, réz
kerekekkel. Olcsó árak.
TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő
berendezés.
Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert
drága vagy rossz-
szul szab vagy
nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi az ottani szolid,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Imi és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy elidőtt öltönyről újat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű
sérvkötőit,

szuспенzoriomok fecskendők és
betegápolási cikkeit, u. m. egye-
nestartók, haskötők, ágytálak,
bidég.

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan
visszatartják, műlábak és mű
végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és
a még fel nem sorolható cikkek. **Külön pró-
baterem női és férfi kiszolgálásra.**
**Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árengedmény.**

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagy piac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép
kőpor, oltott mész stb. eladás.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútor asztalos
Sánc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern
bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket
stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Igen kellemes, biztos és kitűnő,
gyorsan használó szer köhögés,
hurut, meghűléstől eredő rekedt-
ségnél a **FARKAS-féle**

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**

„**APOLLÓ**” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóci-ut 7/b.

K O R C S O L Y A

különlegességek

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében

== Nagyvárad, Rákóci-ut. Telefon 390. ==

100 kiló Porosz szalon fűtőszén 50 kilós zsákokban kimérve házhoz szállítva K 5.—

Legolcsóbb bevásárlási források!

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Tekeki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1893. Freund Benjámín Alapított 1893. műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület. RITKA ALKALOM. Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerű nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Tekeki-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>	
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkasfele házban.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezetni útja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tatray Sándor telefon 558. telefon 558. NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz. Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.</p>	<p>NE ADJUK pánznunket idegen cégnek, vagyünk lánckútat MÁRKUZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1. sz.</p>
<p>Cukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Oláh Sándor épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43. Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvente! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Estéknél Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Egyedülállóan nagy városaimban évek során át szerzett gyakorlati ismeretem lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern lámpa, szalag, bútort és üzleti-berendezéseket, portálakat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. úri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>	<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Jenny Jenő órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>	
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleléseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Petry Arpád órák- és műszerész Nagyvárad, Rákóci-ut 9. Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.</p>	<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>	
<p>UJ keztűs és sérvkötő készítő!! Keztűk mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készíttetnek. Bálai keztűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltenek. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca</p>	<p><i>Költözködéskor a legelőszerűbb</i> HIRN M. és FIA villamossági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. Nagy csillárraktár. Telefon 10-54. Telefon 10-54.</p>	<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett kések és köszörődéje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindennemű speciál köszöröléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyirő gépet, zsilette és mindentéle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.</p>	<p>RUM és LIKÖR háztig való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók :: VADÁSZ ALBERT „Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.</p>	
<p>Névjegyek a legolcsóbban beszerezhetők: Szent László-nyomda r.-társ.-nál Szilágyi Dezső-utca 5. sz.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgál, meghívásra azonnal jövök.</p>	<p>Ha a Szent János-utczába vezetni útja, keresse fel a Szerecsen Királyt, ahol a legolcsóbban lehet vásárolni harisnyát, keztűt, trikót, csipkét, Himzéseket és szalagok, fehérneműket, rövidárak nagy választékban. Szives pártfogást kér UNGERLEIDER SALAMON Szt János-utca 4.</p>		